

INGEZONDEN

▲ © Twan Wiermans

'Plant meer bomen in de landbouw'

ALGEMEEN OPINIE 01 DEC 2020 OM 10:00UUR

Bomen kunnen bijdragen aan een meer klimaatrobuuste landbouw. En daarvoor hoeven niet alle akkers en weilanden te veranderen in een voedselbos, stellen Vincent Lokin, waterschapsbestuurder en lid van het kernteam van de Coalitie Bos & Hout en Martijn Boosten, senior adviseur bij Stichting Probos. Lokin schreef op persoonlijke titel mee aan dit opiniestuk.

Klimaatverandering is niet meer te ontkennen en gaat harder dan voorzien. Temperatuur- en droogte-extremen stapelen zich op. De hitte en neerslagtekorten vragen grote inspanningen en kosten van boeren om hun landbouwproductie op peil te houden.

Wekenlange droogte in het groeiseizoen vereist, vooral op hoge zandgronden, intensieve be-regening om landbouw mogelijk te maken. Dat is daar nauwelijks vol te houden; zowel grond- als oppervlaktewater raken uitgeput.

Waterschappen en andere overheden zien dit natuurlijk ook en nemen volop maatregelen om het watersysteem te herstellen. Maar dat gaat helaas langzaam en het is de vraag of die maatregelen voldoende zijn om de ongunstige trends in de komende decennia voor te blijven. Hoog tijd dus voor meer klimaatadaptatiemaatregelen, ook in de landbouw.

Het beste moment om een boom te planten is tien jaar geleden, het op een na beste moment is nu

VINCENT LOKIN VAN COALITIE BOS & HOUT EN MARTIJN BOOSTEN
VAN STICHTING PROBOS

Klimaatadaptatie

Bomen spelen een belangrijke rol bij klimaatadaptatie. Ze bieden schaduw en hebben daarmee een verkoelend effect op hun omgeving. Dit kan bij akkers en weilanden leiden tot een lagere verdamping. In de afgelopen droge zomer was het gras onder boomkronen vaak nog groen, terwijl het op onbeschaduwde plekken al geel was.

Bomenrijen langs landbouwpercelen zorgen ook voor een verlaging van windsnelheden, waardoor er minder verdamping plaatsvindt.

• **Lees ook:** [Bosbeheer via Green Deal straks ook in EU-landbouw](#)

Daarnaast helpen bomen om water beter te laten infiltreren in de bodem. En ze dragen bij aan het watervasthoudend vermogen van de bodem. Aanplant van bomen leidt bovendien tot opslag van extra CO₂, waarmee klimaatverandering kan worden tegengegaan. Niet voor niets wordt in het Nederlandse Klimaatakkoord en de Europese Green Deal gepleit voor de aanplant van bomen en bos.

Agroforestry

Agroforestry biedt mogelijkheden om bomen en landbouw op een productieve manier te combineren. Bomen dragen niet alleen bij aan klimaatadaptatie. Ze bieden schaduw aan vee, zorgen voor bodemverbetering en leveren opbrengsten, zoals vruchten en op termijn hout als grondstof voor de circulaire economie. Ook versterken ze de biodiversiteit, wat helpt ziekten en plagen in de landbouw te verminderen.

Niet alle akkers hoeven meteen voedselbossen te worden. Met afwisseling van rijen bomen en eenjarige gewassen is efficiënte, gemechaniseerde landbouw nog steeds goed mogelijk.

• Lees ook: [Ministerie onderzoekt belemmeringen voor agrobosbouw](#)

De manier waarop bomen worden toegepast is natuurlijk wel van belang. Om lichtconcurrentie tussen bomen en gewassen zoveel mogelijk te beperken, moeten bomenrijen in noord-zuidrichting worden geplant. En om te voorkomen dat bomen onnodig vocht weghalen bij landbouwgewassen, is het verstandig te kiezen voor diepwortelende boomsoorten.

Grootschalige aanplant

Het gunstige effect van bomen wordt pas substantieel als ze een bepaalde omvang hebben. Vandaar dat wij een oproep doen om op korte termijn te starten met de grootschalige aanplant van bomen op landbouwgrond. Hiermee dragen we bij aan de randvoorwaarden om ook in de toekomst rendabele en (klimaat)robuuste landbouw te kunnen bedrijven die tevens een bijdrage levert aan de CO2-reductie.

Confucius wist het 2.500 jaar geleden al: het beste moment om een boom te planten is tien jaar geleden. Het op een na beste moment is nu. Laten we bomen gaan planten.